دەنگ مەدەن بەکۆیلەکردنی خۆتان دەنگ بدەن بەریفراندۆم و سەربەخۆی کوردستان.

سەوسەن سەلیم
sawsan.s@ukonline.co.uk

هەلبژاردنەکانی عیراق بەریوەیە و هەردوو حیزبی دەسەلاتداری کوردستانیش لەگەرمەی پروپاگەندەکردن و پەلکیشی خەلکی کوردستانن بۆنیو سیناریۆیەك کەلەم هەلبژاردنە دەکەویتەوە، سیناریۆیەك کەنەك هەر هیچ دەستکەوتیکی بۆخەلکی کوردستان تیدانی‌یە، بەلکو ئەوان بەرەو داهاتوویەك دەگیریتەوە کەسەرکوت و بیمافی و پلەدوویی و ئیعدام و کوشتارو ئەنفال و کیمیاباران و دەیان دەردوبەلای تر گۆشەیەکن لەئەنجامە ئەکیدەکانی. هەمووان دەزانین، کەئەوە چواردەساله خەلکی کوردستان لە چارەنوسیکی نادییاردا راگیراوە, و ئەحزابی دەسەلاتداری ناسیۆنالیستی کوردی وەك یەکیتی نیشتمانی وپارتی دیموکراتی کوردستان، لە ژێر بروبیانوی جۆراوجۆردا خۆلدەکەنە چاوی خەلکی کوردستان و چاواشەیان دەکەن، تاسیاسەتی رۆژیان بەریوەبچیت. چواردە سالە کوردستان بەرەسمی نەدەولەتەو نەبەشیکە لەدەولەت وخەلکەکەی ژیانی هەلواسراو لەدنیای ئەمرۆدا بەسەردەبەن وبۆ یەك جاریش ئەم حیزبانە بەبیریاندا نەهاتووە، ئەم بارودۆخە بەقازانجی سەربەخۆی کوردستان و دامەزراندنی دەولەتیکی هاوچەرخ، کەشایستەی خەلکی کوردستانبیت بەرنەپیشەوە، لەکاتیکدا زەمینەو فرسەتی لەبار بۆ ئەم کارە هاتۆتەکایەوە. بە پێچەوانەوە ئەوان هەمیشە دژایەتی خەلك و ئەو کەسایەتی ولایەنانەیان کردووە کەداوای خەلکی کوردستانیان بۆ بەرپاکردنی ریفراندۆم و سەربەخۆی هیناوەتە گۆری و هاوکاتیش پرۆپاگەندەی ئەوەیان بلاوکردۆتەوە کە"رێگە چارەی کیشەی کورد هەمیشە لەبەغدایە".

لەمەش زیاتر یەکیتی وپارتی هەمیشە دۆستایەتی خۆیان لەگەل دەسەلاتی مەرکەزی دا تێکنەداوە تەنانەت لەوپەری تەسکبوونەوەی پەیوەندی‌یەکانیان لەگەل رژیمی بەعسدا سەرانیان لەژیرەوە "فایلی رەشیان" بۆ رۆژی خۆی دروستکردووە ودەستبەرداری تەواوی صدام و رژیمەکەی نەبوون. کاتیك کە شەری ئەمریکا لەسەر عیراق دەستی پیکرد، ئەم دووحیزبە سەرەاری دۆستایەتی گەرمیان بۆ ئەمریکاو شەرە خویناوی‌یەکەی، بەلام ئامادە نەبوون باس لە"رووخانی رژیمی بەعس" بکەن، چونکە ئەترسان لەوەی صدام نەروخی و ئەوەی لەپەیوەندی‌یان بەرژیمەوە بەدەستیان هیناوە نەی دۆرینن وخۆ ئەگەر بەعس وصدام بمیننەوە، فرسەتی ئەوەیان هەبی بتوانن لەریزی یەکەم کەس و یەکەم حزبەوە لەسەر کورسی مفاوەزە لەگەلیا دانیشن.

ئیستاش ئەگەر بەدوای رووخانی رژێمی بەعسدا، سەرنج لەکارو کردەوەی هەرئەم حیزبانە بدەین دەبینین کەبەخاتری وەرگرتنی پلەوپایە لەدەسەلاتی داهاتووی عیراقدا لایەنگری خۆیان بۆکوشتاری خەلکی عیراق راگەیاند و بەخەلکیان ووت کە"قازانجی کورد لەکوشتاری ژن و منالان وکاولکردنی شارەکانی بەغداو بەسراو فەلوجە و..دایە". لەمەش خراپتر بەپیچەوانەی هەر پیوانەیەکی ئینسانی وپیشکەوتنخوازی‌یەوە دەستیان خستە نیودەستی دەستەوتاقمی تیرۆریستی ئیسلامی و ناسیونالیستە عەرەبی‌یەکان و هەموو ئەوسەرۆك عەشیرەتانەی کەتا دۆینی کاسەلیسی رژیمی بەعس بوون و ئەمانەیان وەك"حیزبی هاوپەیمان" "لایەنگرانی دیموکراتی کردنی عیراق" "دوستانمان لەعیراق" بەخەلکی کوردستان ناساند. ئەمکارەشیان لەکاتیکدایە کەکوردستان بەعەمەلی ماوەی چواردەساله سەربەخۆیەو هیچ سەودا ومعاملەیەکی لەگەل دەسەلاتی مەرکەزیدا نەماوە، کەچی یەکیتی وپارتی بەدور لەپرسی خەلکی کوردستان و ئاواتەکانیان خەریکن سیاسەتی گیرانەوەی کوردستان بۆژیر دەسەلاتی حکومەتیکی شۆڤینی عەرەب و ئیسلامی سیاسی دەبەنە پیشەوە

بەلام ئەوەی ئەحزابی ناسیونالیستی کورد لەریگای دابەزاندنی لیستی هاوپەشیان و هەولی پەلکیشکردنی خەلکی کوردستان بنیو هەلبژاردنەکانی ئیستا دەکەن، شتیکی تازە نی‌یە وچاوگیران بەمیژووی ئەم حیزبانەدا هەر نمونەی ئەوسیاسەتانە دەبینیتەوە کەچۆن ناسیۆنالسیتی کورد ئەوە کاری بوە بۆ گەیشتن بەدەسەلات ووەرگتنی ئیمتیازاتیك هەموو چارەنوس و خواستەکانی خەلکی کوردستان لەسەر میزی ریکەوتن بەدەسەلاتدارانی حکومەتی مەرکەزی عیراق بدۆرینی. کاریك کەئەم حیزبانە دەیکەن تومارکردنی دژایەتی‌یەکی ئاشکرای ترە لەگەل خەلکی کوردستانداو نابی ئەمجارەیان هەروا تیپەریت. لیرەدا پرسیار ئەوەیە ئیمەی خەلکی کوردستان لەم سیناریۆی هەلبژاردن و ئاکامەکانیدا چی بکەین ودەبی چ رێگا چارەیەك بگرینەبەر؟

بەرلەوەلامی ئەم پرسیارە دەبی ئەوە بۆ هەمووان رۆشنبیت کەسیاسەتی ئەمەریکا بە ئاشکرا دیارە کەبەدوای دامەزراندنی دەسەلاتێکی نەتەوەیی عەرەبی ئیسلامی وەعەشیرەتی‌یەوەیە..ئەمریکا هەمیشە ووتویەتی "بەشی زۆری عیراق عەرەبە و شیعەیە دواتر سونی و پاشان کورد وکەمایەتیەکان" وە هەرئیستاش هەمووئەم قەوم و قەبیلانەی بەریژەی جیاجیا لە دەسەلاتە کاتی‌یەکەی عیراقدا کۆکردۆتەوە. هاوکات بەشی زۆری ئەم دەسەلاتەو سەرۆك کۆمارەکەی(یاوەر) لە2004/10/5 دا بەئاشکرا وزۆر بەتوندی هەلویستی فاشستانەی خۆی لەبەرامبەر خواستێکی زۆرینەی خەلکی کوردستان کەخواستی ریفراندۆمە لەکوردستان بۆ (مانەوە یان جیابونەوە) پیشانداو هەرەشەی توندی کردو ئەم مافە سروشتی‌یەی خەلکی کوردستانی بەخیانەت و تاوان دایە قەلەم و تاکیدی لە کوشتاری ئەوانەکرد کەئەم داوایەدەکەن. تەنانەت هەر ئیستا لیژنەی بەریوەبردنی هەلبژاردن بەئاشکرا بانگەشە وپروپەگەندە بۆ دەسەلاتی ئیسلامی و بەریوەچوونی دەستوری ئیسلامی دەکات وئەمە دەبیتە نمونەی دەسەلاتی نۆی بەسەر خەلکی عیراقەوە ولەوانەش خەلکی کوردستان. بەمجۆرە ئەوەی لەئەنجامی هەلبژاردنەکان بۆ خەلك و ئەحزابی دەسەلاتداری وەك یەکیتی وپارتی دەکەویتەوە، دوو بەرژەوەندی و دوو ئاکامی

تەواو پیچەوانەو دژ بەیەکن. بۆ حیزبەکانی یەکیتی وپارتی هەلبژاردنەکان ریگایەکە بۆ گەیاندنی چەند کەسانیك لەسەرانی یەکیتی وپارتی بەکوردسی‌یەکانی پەرلمان و وەرگرتنی پۆستی وەزارەتخانەکانی حکومەتی داهاتووی عیراق و بەمجۆرەش شەریك کردنی سەرانی ئەم حیزبە لەبازارەکانی عیراق و گیرانی سەرمایەو پولیان. بەلام ئەم دەستکەوت وئیمتیاز وەرگرتنەی ئەم حیزبانە بەزیان بۆخەلکی کوردستان و لەدەستدانی، ماف و ئازادی‌یەکانیانە. لەدەستدانی ژیانی ئیستایان و گیرانەوەیان بۆ ژیر سایەی دەسەلات و حکومەتیکی قەومی وئیسلامی‌یە کەتیایدا "خەلکی کورد" هاو ولاتی پلەدوون و ژنانیان بەپی‌ی شەریعەت و یاساکانی ئیسلام ژیانیان لەقالب دەدریتەوە. لەیەك وتەدا خەلکی کوردستان جاریکی‌تر دەگیردرینەوە بۆ ژیرسایەی ستەمی نەتەوایەتی و پیکدادان و شەری ناوخۆ.. ئەمە ئەو دەستکەوتەیە کە یەکیتی وپارتی بەدیاری بۆخەلکی کوردستانی دەهیننەوە.

خەلکی کوردستان هەم تەجروبەی دەسەلاتی ناسیونالیزمی فاشستی عەرەبیان دیووە، و هەم کارنامەی ئیسلامی سیاسی و شەریعەتەکەیان چەوشتووە، و ئاگاداری نمونەکانی دەولەتانی ئیسلامین لە ئیران و سعودیەو ئەفغانستان ، کەچوون ماف و ئازادی و بژیووی ئینسان لەسایەیاندا بەبچوکترین ئاست مانای تیدانی‌یە. خەلکی کوردستان بەبەشداریکردنیان لەم هەلبژاردنانەداو بەفریوخواردنیان بەسیاسەتی یەکیتی وپارتی، ژیانی خۆیان کۆیلەدەکەنەوە. جاریکی‌تر لەگەل بەلای ستەمی نەتەوایەتی و ژیردەستەیی و کوشتارو ئیعدام و شەریعەتی ئیسلامی بەرەو رووەبنەوە.

دەورانی سیاسەتی ئیستا لەکوردستان و هەلبژاردنەکان جاریکی‌تر پیداگری لەسەر ئەوە دەکەنەوە کە قازانج و بەرژەوەندی خەلك و ئەحزبی ناسیونالیستی کورد دوو مەسەلەی جیاوازن و دووریگای پیچەوانەیان لەبەرە. ئەگەر بۆ یەکیتی وپارتی هەلبژارند و هەلخلیسکانەوەی خویانە بۆنیو باوەشی دەولەتی داهاتووی عیراق، کەدەولەتیکی قەومی وعەرەبی وپیرەوئەمریکایی دەبی، ئەوا بۆ خەلکی کوردستان بەرپاکردنی ریفراندۆمیك بۆپرسی جیابوونەوەی کوردستان ئایان نا؟ دەتوانی دەرگای دوارۆژیکی دلخوازبکاتەوە. کەوایە دەبی چی بکری بۆ ئەم کارە؟

ماوەی مانگێك بەدەستەوەیە، هەرچەند ئەم ماوەیە کەمە بەلام میژوو ئەوەی نیشان داوە کە ئەگەر هیزی گەورەی جەماوەری خەلك بەدەوری داوای بەرهەق و ئینسانی‌یەوە و بەئاسۆیەکی سیاسی رۆشنەوە بینە مەیدانەوە دەتوانن لەماوەی چەند رۆژدا ئەو گۆرانکاری‌یانە بکەنە ئەمری واقیع بەسەر هەموو هیزە دژ بەخەلکی‌یەکانەوە، کە سەدەیەکە خەلکی چاوەروانن بۆی. خەلکی کوردستان دەبی لەیەکەم هەنگاودا ریزی خۆیان لەریزی ئەحزابی ناسیونالیستی کوردی وەك یەکیتی وپارتی وسیاسەتە چەوتەکانیان جیابکەنەوە، پاشان دەبی ئەوان بە دەوری داوای بەرپاکردنی ریفراندۆمیك بۆ جیابوونەوە یان مانەوە پیش هەلبژاردن کۆببنەوە و خۆیان ریکخراوبکەن. لەمبارەشەوە، لەهەموو ناوەندەکانی کار وبەریوەبەرایەتی‌یەکان، لەکارگەو زانکۆکان، لەگەرك وشاروشارۆچکە صندۆوقەکانی دەنگدان بۆداوای ریفراندۆم سازبدەن و خەلکی هانبدرین بۆ ئەوەی بزوتنەوەی هاوکاتی دەنگدان بۆ عەلاوی و یاوەرو سیتسانی و تالەبانی وبەرزانی‌یەکان، ئەوانیش صندوقی دەنگدانی سەربەخۆی خۆیان ببیت. لاوان، ژنانی تیکۆشەر و رابەرانی کریکاری، و کەسایەتی‌یەکانی نیو جەماوەری خەلك دەتوانن صندوقەکانی دەنگدان بۆ ریفراندۆم بکەنە بناغەی دامەزراندنی خۆریك خراوکردنی جەماوەری و لەریزی پیشەوەی جۆشدانی بزوتنەوەی داواکاری ریفراندۆم راوەستن و خەلکی بۆ هانبدەن. لەدەرەوەی ولاتیش پیویستە هاوکاتی شارەکانی کوردستان ئەم صندوقانە لەنیوەندی پایتەختی وولاتانی ئەوروپاو ئەمریکاو کەنەدا و ئوستralیا وهەمووشارەگەورەکانی ئەم ولاتانە دانری و پرۆسەی دەنگدانی سەربەخۆی خەلکی کوردستان بۆ ریفراندۆم دەست پیبکاو بخرۆشیت. خەلکی کوردستان بۆ ئەم خەباتە تەنها نی‌یە، ئەوان خاوەنی حیزبی کۆمۆنیستی کرکیاری عیراق و کەمپینی ریفراندۆم بۆسەربەخۆیی و دەیان ریکخراوە وکەسایەتی جەماوەرین و هاوکاتیش پشتیوانی گەورەی جیهانی لەخەلکی کوردستان لەگۆردایە.. ئەوەی ماوەو پویستە تەنها نورەی جەماوەری خەلکی کوردستانە کەبریاربدەن.

24/12/2004